

สถานภาพและความต้องการในการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา หลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น Situation and Need for Master Degree Syllabus in Curriculum and Instruction in Special Education at Khon Kaen University

ดร. อัญชลี สารรัตน์ (Unchalee Sanrattana)^{1*}
ปนัดดา ญวนกระโทก (Panadda Yuankrathok)²
ปนัดดา วงศ์จันทา (Panadda Wongjanta)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรการสอนการศึกษาพิเศษ และ 3) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรการสอนการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษใน 19 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนทั้งสิ้น 500 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 390 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้ 1) สถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพดังต่อไปนี้ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77.70) อายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 19.70) มีตำแหน่งเป็นข้าราชการครูปฏิบัติการสอน (ร้อยละ 68.70) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 87.70) ไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาพิเศษ (ร้อยละ 76.20) และด้านรายได้ส่วนใหญ่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท (ร้อยละ 32.30) 2) ด้านความต้องการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ร้อยละ 69.23) มีความต้องการศึกษาในโครงการพิเศษ (ร้อยละ 90.37) แผนการศึกษาที่สนใจศึกษาคือ แผน ก แบบ ก (2) (ร้อยละ 82.22) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบมาก่อนว่าเมื่อสำเร็จหลักสูตรนี้ ทำให้มีคุณสมบัติในการขอรับเงินเพิ่มพิเศษทางการศึกษา (พ.ค.ศ.) เดือนละ 2,000 บาท (สองพันบาทถ้วน) ได้ (ร้อยละ 59.50) และ เห็นว่าเด็กพิการด้านต่างๆ สามารถเรียนรู้หรือพัฒนาได้ (ร้อยละ 93.60) 3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนในสาขานี้โดยรวมมีประโยชน์ในระดับมาก และ ความรู้ความสามารถที่ต้องการ ส่วนใหญ่ต้องการมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา, การจัดหลักสูตรและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล นวัตกรรม และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาพิเศษ การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา

¹ รองศาสตราจารย์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ เลขานุการคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พิเศษ การวิจัยทางการศึกษาพิเศษ กฎหมายและหลักการที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาพิเศษ ตามลำดับ สำหรับ ปัญหา และอุปสรรคในการศึกษา คือ ขาดแคลนทุนทรัพย์ การเดินทางมาศึกษา และขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก ตามลำดับ

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the situation regarding teachers and educational personnel on educational management for students with special needs in the Northeastern Region, 2) to study opinions about further study in Curriculum and Instruction in Special Education, and 3) to study knowledge and understanding about further study in the Master Degree Program in Curriculum and Instruction in Special Education. The sample was 500 teachers and educational personnel or related persons in special education in 19 provinces of the Northeastern Region chosen by the Simple Random Sampling Technique. The instrument was a questionnaire divided into 4 parts. There were 390 or 78% of questionnaire returned. Data were analyzed by computer program.

The research findings can be concluded as follows: 1) For the state of teachers and educational personnel, it was found that most of the respondents were female (77.70%), under 30 years old (19.70%). Most of them were teachers with teaching practice (68.70%). Most of them graduated with a Bachelor's Degree (87.70%) and did not have a degree in special education (76.20%). Most had monthly income of 10,001-20,000 baht, (32.30%). 2) For needs, most of the respondents were interested in furthering their study at Master Degree in Curriculum and Instruction in Special Education of the Faculty of Education, Khon Kaen University (69.23%). Most of them were interested in taking a special project (90.37%) and studying under Plan A, Type a (2), (82.22%). Most of the respondents knew before that when they graduated from this curriculum, they would be qualified to request for special money in education (R.S.M.) of 2,000 baht per month, (59.50%). Most of them considered that disabled students of various types could learn or develop (93.60%). 3) For competencies, most of them needed to have knowledge of instructional management for students with special needs in education, curriculum management of individualized education plans, innovation and technology of facilities in special education, measurement and evaluation in special education, research in special education, as well as law and rationale relating to special education. 4) Problems and obstacles in education included lack of money, traveling to study and lack of qualification based on criteria of selection.

คำสำคัญ: การศึกษาพิเศษ, ความต้องการ, การพัฒนาบุคลากร

Keywords: Special Education, Needs Assessment, Human Development

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 10 ได้กล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ”

สำหรับการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือทันทีที่พบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

จากมาตรา 10 ดังกล่าว ทำให้ตระหนักว่าการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงคนพิการ และคนที่มีความสามารถพิเศษ ในกรณีของคนพิการ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบุคคลที่มีความบกพร่องที่ต้องการการศึกษาพิเศษไว้ 9 ประเภท ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม บุคคลออทิสติก บุคคลพิการซ้อน (บุคคลที่มีความบกพร่องตั้งแต่สองประเภทขึ้นไป) บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีปัญหาทางการพูดและภาษา

ในการจัดการศึกษาตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษานี้ จำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาที่มี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ ที่สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเหล่านี้ได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อสามารถพึ่งตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผลการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ใน พ.ศ.2545 มีประชากรทั้งสิ้น 63,303,000 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้พิการ 1,098,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราร้อยละของประชากรที่พิการสูงกว่าภาคอื่น คือ มีร้อยละ 2.4 ของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือภาคใต้และภาคเหนือ มีอัตราร้อยละของประชากรที่พิการใกล้เคียงกันประมาณ ร้อยละ 1.9 และ 1.8 ของประชากรในแต่ละภาค ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำนวนคนพิการทั้งหมดพบว่า คนพิการส่วนใหญ่หรือร้อยละ 46.8 ของคนพิการทั้งหมดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดจนการสำรวจโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีเด็กพิการที่เรียนร่วมอยู่ประมาณ 175,000 คน และปัจจุบันยังขาดแคลนครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

ประกอบกับการบริหารจัดการอุดมศึกษาในปัจจุบัน ต้องมีการปฏิรูปโครงสร้างอันเนื่องจากกฎหมาย 3 ฉบับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยหลักการสำคัญของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ มุ่งสร้างเอกภาพเชิงนโยบายในการบริหารจัดการอุดมศึกษาของชาติทุกระบบ และทุกระดับการศึกษา มุ่งให้มหาวิทยาลัยสามารถตอบสนองความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสามารถชั้นนำ ร่วมแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมไทยให้มั่นคง ยั่งยืนต่อไป

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษเช่นนี้ จึงริเริ่มเปิดสอนหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษขึ้นตามความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมาย

ของหลักสูตรนี้คือ นักการศึกษา ครู และบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ และการจัดการเรียนร่วมแก่บุคคลที่มีความบกพร่องดังกล่าวข้างต้น การเปิดหลักสูตรนี้ จะทำให้ นักการศึกษา ครู และบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ และการจัดการเรียนร่วมแก่บุคคลที่มีความบกพร่องได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิชาชีพผู้การเป็นมืออาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรการสอนการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรการสอนการศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยคือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษใน 19 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายจากครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษใน 19 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนทั้งสิ้น 500 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการหาประสิทธิภาพ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างจากหลักการ ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1) ข้อมูลพื้นฐาน

ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2) ความต้องการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิต เป็นแบบเลือกตอบและแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ ตอนที่ 3) แบบสอบถามความรู้ความสามารถที่ต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 4) แบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา และข้อเสนอแนะ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ จำนวน 34 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา วิธีการตอบและอื่นๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลและได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 390 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านสถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 77.7 อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.7 มีตำแหน่งข้าราชการครูปฏิบัติการสอน คิดเป็นร้อยละ 68.7 มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 87.7 ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 76.2 และส่วนใหญ่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท

คิดเป็นร้อยละ 32.3

2. ด้านความต้องการในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรการสอนการศึกษาพิเศษ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบมาก่อนว่าเมื่อสำเร็จหลักสูตรนี้ ทำให้มีคุณสมบัติในการขอรับเงินเพิ่มพิเศษทางการศึกษา (พ.ค.ศ.) เดือนละ 2,000 บาท (สองพันบาทถ้วน) ได้ คิดเป็นร้อยละ 59.5 ส่วนใหญ่เห็นว่าเด็กพิการด้านต่างๆ สามารถเรียนรู้หรือพัฒนาได้ คิดเป็นร้อยละ 93.6 มีความสนใจที่จะศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 69.23 และมีความต้องการศึกษาในโครงการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 90.37 ต้องการศึกษาในแผนการศึกษา แผน ก แบบ ก (2) คิดเป็นร้อยละ 82.22

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของหลักสูตรสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยรวมมีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์ในระดับมาก ($X=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ทุกข้อผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ หลักสูตรนี้เป็นประโยชน์ต่อครูในโรงเรียนเรียนร่วมและโรงเรียนเฉพาะทาง ($X=4.20$) หลักสูตรนี้จะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาพิเศษมากขึ้น ($X=4.19$) หลักสูตรมีความจำเป็นต่อสถานศึกษาเพราะสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ในการจัดการศึกษาให้เด็กตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ($X=4.17$) หลักสูตรนี้จะช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนร่วมได้มากขึ้น เพราะครูมีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษอย่างเหมาะสมมากขึ้น ($X=4.14$) เป็นสาขาวิชาที่จำเป็นและขาดแคลน ($X=4.04$) หลักสูตรนี้เพิ่มความก้าวหน้าและความเข้มแข็งในวิชาชีพครู ($X=4.03$) และระยะเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้ 2 ปี มีความเหมาะสม ($X=3.91$)

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระความรู้ที่ต้องการศึกษาในระดับปริญญาโทสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($X=3.02$) เมื่อพิจารณาสาระความรู้ที่ต้องการศึกษาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ($X=3.43$) การจัดหลักสูตรและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ($X=3.42$) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาพิเศษ ($X=3.38$) การวัดและการประเมินผลทางการศึกษาพิเศษ ($X=3.36$) การวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ ($X=3.35$) และกฎหมายและหลักการที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาพิเศษ ($X=3.26$)

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาในระดับปริญญาโทสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเรียงลำดับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ขาดแคลนทุนทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 81.48 การเดินทางมาศึกษา ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 29.20 ไม่สามารถลาศึกษาต่อได้ คิดเป็นร้อยละ 15.60 ผลการเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 2.75 คิดเป็นร้อยละ 10.50 ปัญหาสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 10.0 และปัญหาประสิทธิภาพในการทำงานไม่ถึง 2 ปี กรณีที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.75 คิดเป็นร้อยละ 6.70 ส่วนปัญหาและอุปสรรคอื่น คิดเป็นร้อยละ 2.1

ข้อเสนอแนะและอภิปรายผล

1. สาขาด้านการศึกษาพิเศษยังเป็นสาขาที่มีความจำเป็นอย่างมากต่อการจัดการศึกษาตามมาตรา 10 แห่ง พ.ร.บ. การศึกษา พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่กำหนดว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” วรรคสอง “กำหนดว่าการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือ

ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” การจัดการศึกษาตามความในวรรคสอง ดังกล่าวข้างต้น ต้องใช้ครูที่มีคุณวุฒิและความรู้เพื่อการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความบกพร่อง แต่จากแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 76.2 และจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 87.7 หากพิจารณาช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ามีอายุต่ำกว่า 30 ปี จนถึง 40 ปี ถึงร้อยละ 53 ซึ่งเป็นวัยที่เหมาะสมกับการศึกษาต่อ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพด้านการศึกษาพิเศษ ได้คู่กับการลงทุน หากกระทรวงศึกษาธิการยังคงสนับสนุนทุนการศึกษา

2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก แต่อุปสรรคที่สำคัญที่สุดต่อการศึกษาคือขาดแคลนทุนทรัพย์ ดังนั้นหากกระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนทุนการศึกษาอยู่ต่อไป หรือมีสวัสดิการบางอย่างให้กับผู้เข้าศึกษา ก็จะทำให้เกิดการพัฒนาคู่มือด้านการศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นกำลังสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามมาตรา 10 วรรค 2

3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าเด็กพิการด้านต่างๆ สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนา แต่สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเด็กบกพร่องคือ การขาดความรู้ด้านนี้อันนำไปสู่การขาดความมั่นใจ ประกอบกับผู้บริหารก็ยังไม่ให้ความสำคัญกับเด็กบกพร่องมากนัก และครูที่สอนนักเรียนปกติก็ยังไม่เข้าใจในการจัดการเรียนร่วม คิดว่านักเรียนที่มีความบกพร่องเป็นภาระ

4. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรเปิดหลักสูตรนี้ต่อไป โดยเพิ่มคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ปกครอง นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล เทคนิคการแพทย์ นักกายภาพบำบัด นอกเหนือจากครูและบุคลากรทางการศึกษา และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับภาคการศึกษาที่เปิดรับ ระยะเวลาการรับสมัคร ให้ทั่วทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยประสานงานกับทางบัณฑิตวิทยาลัย

หรือสร้างข้อตกลงกับหน่วยงานที่ต้องการพัฒนากำลังคนด้านนี้

5. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อไม่ให้เกิดการเดินทางเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อ อันเนื่องจากการเดินทางมาศึกษา ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นอุปสรรคถึงร้อยละ 29.20 และสอดคล้องกับคำถามปลายเปิดของผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่ระบุว่ามีปัญหาในการเดินทาง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. การคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. คู่มือปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองการศึกษาพิเศษ. 2540. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543. แนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการ
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ. 2544. บทสรุปสำหรับผู้บริหารโครงการวิจัย เรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
- สำนักปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.